

CENSORKORPSET FOR HD-UDDANNELSERNE

ÅRSBERETNING 2012-2013

Indhold

Beretning fra censorformandskabet for HD-censorkorpset 2013	3
Første del	3
Resumé	3
1. Indledning	4
1.1 Formandskabet for HD-censorkorpset	4
1.2 Censorkorpsets sammensætning	5
2. Årets arbejde i censorformandskabet	5
3. Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og censorformandskabet	7
4. Grundlaget for eksamen	8
4.1 <i>Fagligt niveau</i>	8
4.2 <i>Udvalgte fagområder</i>	8
4.3 <i>Prøveformer</i>	9
4.4 <i>Ensartet og retfærdig behandling</i>	9
5. Klager og ankesager	9
6. Årets temaer	9
7. Evaluering af skabelonen	10
Anden del - Dokumentation og refleksion over det indsamlede materiale fra censorerne	11

Beretning fra censorformandskabet for HD-censorkorpset 2013

Beretningen dækker perioden 1.10.2012-1.10.2013

Første del

Resumé

Uddannelsernes faglige niveau vurderes på baggrund af de modtagne censorrapporter at være tilfredsstillende, dog skal der fortsat arbejdes på forbedringer inden for områderne videnskabsteori og metode.

Gruppeeksamen er endnu ikke fuldt genimplementeret på alle deltagende universiteter, men overvejes implementeret, hvor den endnu ikke er det.

Prøveformer og eksaminernes relevans findes at opfylde studierne målbeskrivelser, og prøvernes afvikling forløber generelt tilfredsstillende, ligesom det generelt opleves, at de studerende modtager ensartet, pålidelig og retfærdig behandling.

Vedr. årets temaer – tværfaglighed og internationalisering – er disse ikke belyst særskilt, da de generelt er indarbejdet i uddannelserne, hvor det er meningsfuldt.

1. Indledning

HD-uddannelserne udbydes på fire danske universiteter, idet RUC ikke udbyder uddannelsen. Der eksisterer – ud over HD 1. del – otte uddannelsesretninger, hvoraf kun CBS udbyder alle retninger. HD-censorformandskabet er ifølge bekendtgørelse nr. 1098 af 19.9.2007, § 10, sammensat af én formand, en formand for HD 1. del samt en formand for hver af de otte retninger dog således at to retninger er slået sammen på grund af deres størrelser. Heraf fremkommer formandskabets ene formand og syv næstformænd, idet formanden også bestrider én af næstformandsposterne.

1.1 Formandskabet for HD-censorkorpset

Censorformand

Peter Carøe, direktør, cand.merc.

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD 1.del

Mads Bjerre, direktør, HD

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Afsætning/Marketing Management

Erik Hjortkær Andersen, direktør, cand.merc.

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Finansiell Rådgivning

Mikael Vest, direktør, HD

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Finansiering

Teddy K. Jacobsen, direktør, cand.polit.

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD International Business

Peter Carøe, direktør, cand.merc.

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Organisation

Annette Bang Andersen, planlægningschef, cand.merc.

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Regnskab

Flemming Adamsen, statsaut. revisor, HD

Cesnornæstformand/kontaktcensor for HD Supply Chain Management/Logistik samt HD Økonomi- og Processtyring

Thomas Asger Hansen, civilingeniør, ph.d.

1.2 Censorkorpsets sammensætning

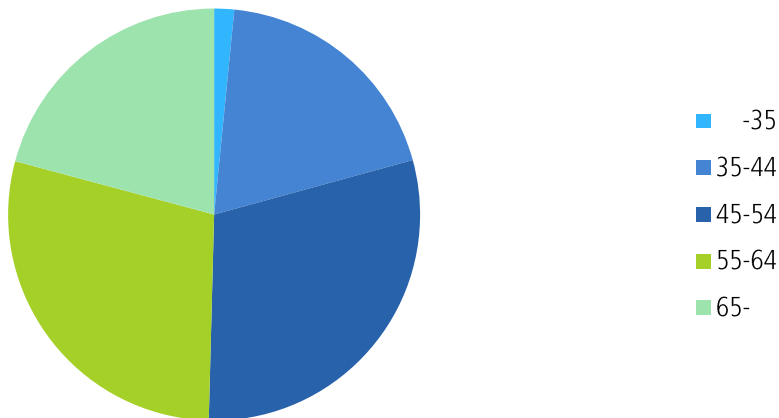
Censorkorpset for HD-uddannelserne har pr. 1.10.2013 811 censorer. Heraf er godt 79 % aftagercensorer. Det er fortsat formandskabets mål – HD-uddannelsernes sigte taget i betragtning – at holde andelen af aftagercensorer så høj som muligt. Hovedparten af censorerne er samtidig medlemmer af Censorkorpset for de erhvervsøkonomiske bachelor-, kandidat- og masteruddannelser.

Jf. bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser (bekendtgørelse nr. 714 af 27.6.2012) er der ingen specifikke eller formelle uddannelseskrav til censorerne i HD-censorkorpset. Censorerne rekrutteres til HD-korpset primært ud fra deres erhvervs erfaring, men en stor del af censorerne har en relevant uddannelse på kandidatniveau eller højere.

Kønsfordelingen i censorkorpset er skæv. Kvinder udgør 20 % af korpsets censorer, og der arbejdes løbende i rekrutteringen med at sikre flere kvindelige censorer til korpset.

Som det kan ses af figuren herunder er godt halvdelen af censorkorpsets medlemmer under 55 år, og der observeres generelt en god spredning i aldersfordelingen.

Aldersfordeling i HD-censorkorpset

2. Årets arbejde i censorformandskabet

Allokering

I beretningsåret har allokering af censorerne jf. hidtidig praksis været delegeret til institutionerne. Der er samtidig arbejdet på at implementere et nyt allokeringssystem, udviklet af Professionshøjskolernes Censorsekretariat. Systemet ventes implementeret i oktober 2013.

Høringer

Vedr. akkrediteringsloven afgav censorformanden sammen med censorformanden for de erhvervsøkonomiske bachelor-, kandidat- og masteruddannelser på vegne af censor-korpserne høringssvar 3.12.2012.

I høringssvaret fokuseredes på censorinstitutionens funktion som kvalitetssikring og anbefalede en tydeligere kobling til akkrediteringsinstitutionen, således at censorinstitutionen involveres i vurdering af universiteter og uddannelser, samt at de repræsenteres i Akkrediteringsrådet.

Vedr. SU-loven afgav censorformanden høringssvar 15.15.2013 og henviste til, at der i det foreliggende høringmateriale ikke umiddelbart var elementer med adresse til HD-uddannelsernes interesseområder.

Kontaktmøder – ministeriet/styrelsen

Der har været afholdt følgende møder med ministeriet/styrelsen:

- 20.11.2012: Gensidig præsentation efter valg af Peter Carøe som ny formand for HD-censorkorpset.
 - Det forventes at censorerne maksimalt har 125 timers censur pr. semester, hvilket af formandskabet tolkes som 250 timer pr. år, pr. censorkorps, dvs. i alt maksimum 500 timer for censorer, der er tilknyttet begge korpserne.
 - Formanden fremførte problemer med HD 2. dels-studerende, der kommer med en anden baggrund end HD 1. del. Der er dog ikke fra ministeriets side planer om ændringer p.t., men det vil blive håndteret, hvis tilgangen til HD falder pga. dette.
 - Vigtigheden af at HD-uddannelserne er tilknyttet universiteterne blev understreget fra formandskabets side.
- 22.11.2012: Orientering fra de erhvervsøkonomiske censorformandskaber vedr. udvikling og implementering af Censor IT.
 - Ministeriet udtrykte interesse for et bredere perspektiv på Censor IT eller lignende i forhold til censorkorpserne generelt.
- 29.11.2012: Censorformand og sekretariatsleder deltager i det årlige censorformandsmøde arrangeret af VUS.

Kontaktmøder – censorerne

Der er afholdt møder med censorerne på de fire universiteter, der udbyder HD-uddannelser, i efteråret 2012, hvor samlet ca. en femtedel af censorerne deltog. På møderne drøftedes bl.a.:

- kvalitet og vedligehold i uddannelserne
- habilitet og gentagen censur
- mål- og fagbeskrivelser ved bedømmelse
- ministerielle og lovgivningsmæssige forhold

Nye tiltag

Som nævnt ovenfor er der i beretningsåret arbejdet med at implementere nyt allokeringsystem, Censor IT. Systemet sikrer at bekendtgørelsens bestemmelser vedr. allokering af censorer til censuropgaver overholdes. Systemet er udviklet og anvendes af Professionshøjskolernes Censorsekretariat. Der er foretaget tilpasninger af systemet til anvendelse for De Erhvervsøkonomiske Censorkorps.

Endvidere har der været foretaget en undersøgelse blandt censorerne for at undersøge omfanget af institutionernes fremsendelse af eksamensopgaver (besvarelser) i elektronisk form frem for i print, samt hvordan censorerne håndterer elektroniske materialer i forbindelse med bedømmelse. Desuden blev censorernes syn på kommunikation, åbenhed og demokrati internt i korpserne undersøgt.

Dialog mellem censorer og uddannelsesinstitutioner

Der er etableret dialog med i første omgang CBS om samarbejde med censorerne vedr. censorindberetningerne. Med indførelsen af ovennævnte allokeringsystem vil censorindberetningerne fremover være digitale, hvilket giver en langt mere systematisk og sikker indsamling af data fra censorerne, ligesom der er mulighed for at tilpasse indberetningerne så de samtidig indsamler data til institutionernes kvalitetssikring af uddannelserne.

Møder i censorformandskabet

Der har været afholdt tre møder i censorformandskabet, helt eller delvist som fællesmøder med censorformandskabet for de erhvervsøkonomiske bachelor-, kandidat- og masteruddannelser.

Temaer, der er behandlet på møderne har bl.a. været

- gentagen censur
- censorernes timenormer på institutionerne
- fag- og målbeskrivelser
- god censorskik (best practice)
- afbeskikkelseskriterier
- beskikkelses- og valgprocedurer
- implementering af Censor IT
- arbejdsbeskrivelser for næstformændene
- formalisering af aftaler med censorkorpset for bachelor-, kandidat og masteruddannelserne vedr. indstilling af nye censorer samt ankesager

3. Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og censorformandskabet

Generelt er der en god dialog mellem institutionerne og censorformandskabet om uddannelsernes udvikling, prøveformer og opfølgning/evaluering af disse. Samarbejdet er

noget påvirket af at de fire universiteter ikke altid er enige og ikke har et naturligt forum på beslutningsniveau at opnå enighed i, hvilket påvirker fremdrift når dette er påkrævet.

Der opstår naturligvis situationer, hvor der ikke er konsensus mellem institutionerne og censorformandskabet, men uoverensstemmelser løses som regel gennem konstruktiv dialog.

Censorformanden og censorformanden for de erhvervsøkonomiske bachelor-, kandidat og masteruddannelser stiller gerne op til møder med universiteterne med selv kort varsel, hvorfor formandskaberne er skuffet over at et enkelt universitet ikke fandt det betimeligt at sende en beslutningstager til et dekanmøde med de danske universiteter i sensommeren 2013 – det første sådant møde i 4 år.

Censorformandskaberne har fået tilsagn fra de fremmødte universiteter i Danmark om, at der herefter vil blive arrangeret et dekanmøde årligt for at koordinere dialogen mellem universiteterne indbyrdes og censorformandskaberne så censorkorpsets indsats på de danske universiteter effektiviseres.

4. Grundlaget for eksamen

4.1 Fagligt niveau

De af formanden og næstformændene modtagne indberetninger fra censorerne giver anledning til at være tilfreds med det faglige niveau på uddannelserne. Der har tidligere været nogen diskussion om niveauet på HD Finansiell Rådgivning, men dette har bedret sig markant over de seneste år.

Det skal dog bemærkes, at der på tværs af 2. dels-fagretningerne fra censorerne indberettes en manglende forståelse og anvendelse af videnskabsteori og metode. Da HD-uddannelserne alle udbydes på forskningsbaserede universiteter bør der fortsat ske forbedringer på dette område, og det har allerede i flere år været et fast tema i drøftelserne med fællesudvalget og faglederne.

Universiteterne er opmærksomme på problematikken, men der er fortsat et godt stykke vej at gå, idet det afsluttende projekt på HD 1. del – der skulle afhjælpe dette forhold – har en meget varieret udformning, eftersom ikke alle vejledere har tilstrækkeligt fokus på metode-delen. Næstformanden med ansvar for HD 1. del har derfor fortsat emnet i fokus i de kommende år.

4.2 Udvalgte fagområder

Udover ovenstående udfordringer vedr. videnskabsteori og metode er der ikke identificeret særlige problemer vedr. fagområderne.

4.3 Prøveformer

Universiteterne anvender en bred vifte af prøveformer. Den igen tilladte gruppeeksamen er kun (gen-)indført på nogle universiteter, men vi forstår at alle ikke-deltagende universiteter overvejer dette.

Der foreligger ikke statistiske oplysninger, der kan begrunde en mistanke om særlige relationer mellem prøveformer på den ene side og karakterniveau og omfang af snyd på den anden side.

Der foreligger ingen indberetninger fra censorer, der finder at prøveformerne og eksaminernes relevans ikke er velegnede til at opfylde studierne målbeskrivelser.

4.4 Ensartet og retfærdig behandling

HD-censorkorpset deltager i tværgående censur på de fire danske universiteter, som udbyder HD-linjer. Selvom der kan være praktiske og faglige vægtningsforskelle mellem de fire universiteter, har denne tværgående censur ikke afdækket væsentlige problemer – hverken i forhold til retfærdig behandling eller faglige uhensigtsmæssigheder

Der foreligger ikke indberetninger om at de studerende ikke har modtaget ensartet, pålidelig og retfærdig behandling.

5. Klager og ankesager

I perioden 1.8.2012-31.7.2013 har der på HD-uddannelserne samlet i alt været

- 73 klagesager
- 11 ankesager

6. Årets temaer

Årets temaer er belyst ved at næstformændene for de ni HD-linjer samt deltagerne i den tværfaglige censur sommeren 2013 er blevet bedt om at udfylde de fremsendte skemaer fra VUS, jf. bilag 1.

Tværfaglighed og internationalisering er kernekompetencer for de erhvervs-mæssige uddannelser, og temaerne er derfor ikke fundet relevant at belyse særskilt, da de som hovedregel allerede er integrerede i uddannelserne, hvor det er meningsfuldt. Samtidig er det uklart, hvornår skemaets spørgsmål relaterer sig til en prøve, og hvornår spørgsmålene omhandler uddannelsen som sådan.

7. Evaluering af skabelonen

Skabelonen fungerer som et godt oplæg til arbejdet med årsberetningen, mens arbejdet med årets temaer har været mindre enkelt at implementere, bl.a. på grund af vinklingen af spørgsmålene i styrelsens skabelon, der ikke i alle tilfælde lader sig overføre til de konkrete uddannelser.

Det har dog været nødvendigt at tilpasse skabelonen ud fra hvilke data, der har været tilgængelige.

Anden del - Dokumentation og refleksion over det indsamlede materiale fra censorerne

Generelt er det nuværende system med papirbaserede censorindberetninger både for sårbart med flere mulige fejlkilder, og for resursekrævende at behandle, til at kunne udgøre et relevant statistisk grundlag for en større dokumentation af uddannelserne.

Censorformandskabet ser derfor frem til, at censorindberetningerne senest fra sommereksamen 2014 alle vil være elektroniske, jf. ovenstående vedr. nyt allokeringssystem.

Dette giver mulighed for en langt mere systematisk indsamling af data i forhold til fx universiteternes forberedelse af censor (studieordninger, fag- og målbeskrivelser, pensumlister, rettevejledninger etc.), fagets faglige niveau, metodebevidsthed, eksamensspørgsmålenes forhold til målbeskrivelsen mv.

Endvidere vil universiteterne have mulighed for gennem tillæg af spørgsmål til censorindberetningen at få belyst særlige forhold af relevans for kvalitetssikringen. Ligeledes er der mulighed for at udvide dataindsamlingen med eksaminatorindberetninger, der vil kunne medvirke til at kvalitetssikre censorernes arbejde.

BILAG 1

Censorkorpset for HD-uddannelserne – Årsberetning 2012-2013

Uddannelsesministeriets temaer for 2013 er Tværfaglighed og Internationalisering, som for HD-uddannelserne udmønter sig som nedenstående.

Tværfaglighed

Anvendelsen af tværfaglighed i uddannelserne

1. Kommer tværfaglighed til udtryk i prøverne?

HD 1. del	Ja, ved det afsluttende projekt, der i sin natur er tværfagligt.
HD Afsætning / Marketing Management	Ja
HD Finansiell Rådgivning	Ja
HD Finansiering	Nej
HD International Business	Ja
HD Organisation	Ja
HD Regnskab	Nej. HD-R lægger ikke op til tværfaglighed.
HD Supply Chain Management/Logistik	Ja
HD Økonomi- og Processtyring	Ja

2. I hvilke fag og hvordan kommer tværfaglighed til udtryk i prøverne?

HD 1. del	I det afsluttende projekt. Men i de enkelte fagdiscipliner tages der også i nogen grad hensyn til tværfaglighed.
HD Afsætning / Marketing Management	Stort set i alle fag, idet undervisningen i det enkelte fag bygger på indlæring fra andre fag tidligere på studiet.
HD Finansiell Rådgivning	HD-FR har primært sin tværfaglighed i kombinationen af regnskabsmæssige og regulatoriske forhold på den ene side og ledelsesforhold på den anden side. Samtidig er fokus på praktiske forhold.
HD Finansiering	-
HD International Business	HD-IB er i sig selv tværdisciplinært, idet studiet beskæftiger sig med de erhvervsøkonomiske fagområder set med et internationaliseringsperspektiv
HD Organisation	HD-O er i sin struktur rettet mod at sikre anvendelsen af tværfaglig viden for at kunne give et sammenhængende grundlag for beslutninger og planlægning. Tværfagligheden ligger således i helheden og ikke nødvendigvis i det enkelte fag. Bemærk, at uddannelsen giver mulighed for valgfag af tværfaglig karakter.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Organisation og Ledelse er ofte nødvendige komponenter for en fyldestgørende løsning.
HD Økonomi- og Processtyring	Organisation og Logistik indgår ofte i mindre grad.

3. Er der er prøver, der indgår som et element i flere forskellige uddannelser?

HD 1. del	Nej
HD Afsætning / Marketing Management	Nej
HD Finansiell Rådgivning	Det er ikke oplevelsen
HD Finansiering	-
HD International Business	Nej
HD Organisation	Da nogle af valgfagene indgår i andre HD-retninger og der afvikles prøver i de enkelte valgfag, vil prøverne i disse valgfag være at finde i forskellige HD-retninger.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Nogle valgfag kan indgå i andre retninger.
HD Økonomi- og Processtyring	Nogle valgfag kan indgå i andre retninger.

4. Er der prøver, der er tilrettelagt med henblik på at eksaminere i samarbejdsevne på tværs af fagligheder?

HD 1. del	Ja, den afsluttende opgave på HD 1. del lægger op til anvendelse af tværfaglighed samt inddragelse af metode.
HD Afsætning / Marketing Management	-
HD Finansiell Rådgivning	-
HD Finansiering	-
HD International Business	-
HD Organisation	Der er ingen prøver, der har som fokus at afprøve tværfaglighed, men da organisation er selve kernen i erhvervsøkonomiske problemstillinger vil en afprøvning i organisation oftest berøre andre fag fx økonomi og afsætning.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	-
HD Økonomi- og Processtyring	-

5. Kommer tværfaglighed til udtryk i prøver, hvor det ikke er et krav til prøven og i så fald hvordan?

HD 1. del	Det kan der ikke svares entydigt på. De fleste gange vil prøverne være strengt rettet mod fagets faglighed, ved mundtlige prøver kan der opstå situationer, hvor en faglighed bedst forstås eller forklares ved dens samspil med andre fag.
HD Afsætning / Marketing Management	Spørgsmålet er ikke forstået
HD Finansiell Rådgivning	Det fremgår af fagbeskrivelsen, at tværfagligheden skal være i fokus
HD Finansiering	-
HD International Business	Spørgsmålet er ikke forstået
HD Organisation	Det er vanskeligt at tale om "organisation" uden at berøre andre erhvervsøkonomiske temaer. Ergo er det krav, at der udvises en vis portion tværfaglighed.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Det kan ske.
HD Økonomi- og Processtyring	Det kan ske.

6. Bidrager tværfaglighed til at styrke kvaliteten i prøven?

HD 1. del	Ja, for så vidt angår den afsluttende opgave
HD Afsætning / Marketing Management	Ja
HD Finansiell Rådgivning	Ja
HD Finansiering	-
HD International Business	Ja
HD Organisation	Ja
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Ofte
HD Økonomi- og Processtyring	Ofte

7. Kunne tværfaglighed med fordel anvendes til at styrke kvaliteten i prøven?

HD 1. del	Jf. ovenfor
HD Afsætning / Marketing Management	Jf. ovenfor
HD Finansiell Rådgivning	Det afhænger af prøvens indhold og fagets karakter
HD Finansiering	Nogle opgaver: Ja, andre opgaver: Nej
HD International Business	Jf. ovenstående svar
HD Organisation	Indgår allerede – omfanget bør kun være sporadisk større, evt. en fordel med lidt mere fokus på cost/benefit.
HD Regnskab	Det er ikke vurderingen
HD Supply Chain Management/Logistik	Ikke definitivt
HD Økonomi- og Processtyring	Ikke definitivt

Internationalisering

Anvendelsen af internationalisering i uddannelserne

8. Kommer internationalisering til udtryk i prøverne?

HD 1. del	Den afsluttende opgave er case-baseret. Da de studerende ofte skriver med udgangspunkt i egen virksomhed, vil det være afhængigt af denne, om internationalisering inddrages. Der er således intet krav om dette på studiet.
HD Afsætning / Marketing Management	Ikke eksplicit, men undervisningen har et internationalt perspektiv, som ikke mindst kommer til udtryk i valgfag.
HD Finansiell Rådgivning	Det er i meget begrænset omfang, grænsende til, at det ikke er tilfældet
HD Finansiering	Nej
HD International Business	Ja
HD Organisation	Ja, men sædvanligvis indirekte. Pensums internationale karakter i de fleste af fagene medvirker typisk til at dette også kommer til udtryk i prøverne.
HD Regnskab	HD-R er i grundsubstansen ikke international
HD Supply Chain Management/Logistik	Ja
HD Økonomi- og Processtyring	Ja

9. I hvilke fag og hvordan kommer internationalisering til udtryk i prøverne?

HD 1. del	Ingen
HD Afsætning / Marketing Management	-
HD Finansiell Rådgivning	-
HD Finansiering	-
HD International Business	Alle fag, jf. svar til spørgsmål 1
HD Organisation	Alle fag
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	-
HD Økonomi- og Processtyring	-

10. Bidrager internationalisering til at styrke kvaliteten i prøven?

HD 1. del	Se ovenfor
HD Afsætning / Marketing Management	-
HD Finansiell Rådgivning	-
HD Finansiering	-
HD International Business	Irrelevant spørgsmål, jf. svar til spørgsmål 1
HD Organisation	Ja
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Ja, ofte
HD Økonomi- og Processtyring	Ja, ofte

11. Hvor mange prøver afholdes der på engelsk eller andre fremmedsprog?

HD 1. del	Ingen
HD Afsætning / Marketing Management	-
HD Finansiell Rådgivning	Et valgfag inklusiv prøven køres på engelsk. Prøver i mange andre fag indeholder ofte case-materiale eller anden tekst på engelsk
HD Finansiering	-
HD International Business	Den studerende kan vælge at skrive på engelsk
HD Organisation	Studieordningerne indeholder som udgangspunkt, at prøver aflægges på dansk, men der kan dispenseres, hvilket der også bliver.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Den studerende kan vælge at skrive på engelsk
HD Økonomi- og Processtyring	Den studerende kan vælge at skrive på engelsk

12. Hvor mange prøver afholdes der, hvor pensum indeholder litteratur på engelsk eller andre fremmedsprog?

HD 1. del	De fleste fag indeholder pensum på engelsk
HD Afsætning / Marketing Management	En betydelig del af pensum er engelsksproget.
HD Finansiell Rådgivning	Jf. ovenstående
HD Finansiering	-
HD International Business	Alle prøver indeholder pensum på engelsk
HD Organisation	Mange prøver indeholder pensum på engelsk.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	80 %
HD Økonomi- og Processtyring	80 %

13. Kommer internationalisering til udtryk i prøver, hvor det ikke er et krav til prøven og i så fald hvordan?

HD 1. del	Der er ikke krav om internationale aspekter
HD Afsætning / Marketing Management	-
HD Finansiell Rådgivning	Stærkt begrænset
HD Finansiering	-
HD International Business	Det er et krav til prøven, at den indeholder internationale aspekter
HD Organisation	Oftest indirekte ad den globale tilgang. Mange opgaver laves med afsæt i en case eller egen virksomhed, hvor det globale element jo oftest findes direkte eller indirekte.
HD Regnskab	-
HD Supply Chain Management/Logistik	Der skrives ofte på Engelsk
HD Økonomi- og Processtyring	Der skrives ofte på Engelsk

14. Kunne internationalisering med fordel anvendes til at styrke kvaliteten i prøven?

HD 1. del	HD 1. del er en erhvervsøkonomisk grunduddannelse, der fokuserer på de basale, principielle temaer i de udbudte fag. Der anvendes hyppigt engelsksproget litteratur, men internationaliseringen har ikke plads med et selvstændigt fokus. Det sker først på studiets overbygningsmoduler (HD 2. del).
HD Afsætning / Marketing Management	En yderligere internationalisering kunne øge de studerendes kompetencer.
HD Finansiell Rådgivning	Ja. Eksempelvis ved at inddrage eksempler fra udlandet og/eller sammenligne med udenlandske forhold. Fx anvendelse af bankpakker på tværs af europæiske lande.
HD Finansiering	I nogle opgaver kunne det have været relevant.
HD International Business	Irrelevant spørgsmål
HD Organisation	Indgår allerede. Det giver ingen mening at tvinge et internationalt aspekt ind i en opgave, hvor udgangspunktet er en fuldstændig national kontekst (der findes organisationer, der sjældent skæver til udlandet).
HD Regnskab	Der er i disse år en stærk påvirkning af international regnskabsudvikling, der med fordel kunne indarbejdes i prøverne/uddannelsen.
HD Supply Chain Management/Logistik	Indgår allerede. Globale forsyningskæder er mere reglen end undtagelsen.
HD Økonomi- og Processtyring	Indgår allerede ofte. Skal afhænge af opgave.